

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
Generalno tajništvo

Broj: 05-50-4093/09/09
Sarajevo, 13.1.2010. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 14. 1. 2010.			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01-50-1-15-62/09			

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE

- Zastupnički dom -

SARAJEVO

PREDMET: Odgovor na zastupničko pitanje – dostavlja se

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 111. sjednici održanoj 13.1.2010. godine, utvrdilo je Odgovor na zastupničko pitanje koje je postavila gđa. Azra Alajbegović, zastupnica u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

U pravitku dostavljamo Odgovor uz molbu da isti uručite zastupnici.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK
Zvonimir Kutleša

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA**

Broj: 05-50-4093/09
Sarajevo, 13.1.2010. godine

Gospođa Azra Alajbegović, poslanik u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, na 62. Sjednici Predstavničkog doma, održanoj 14.10.2009. godine postavila je Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH poslaničko pitanje sljedeće sadržine:

- 1. „Izveštaj o povratku duševnih bolesnika iz Mađarske, sa redosljedom i kalendarom aktivnosti Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice od 1995-2009. Koji je plan njihovog zbrinjavanja po povratku u zemlju?“**

Na postavljeno poslaničko pitanje, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, u smislu članka 37. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 30/03, 42/03 i 81/06), na 111. Sjednici održanoj 13. 1. 2010. godine, utvrdilo je sljedeći:

ODGOVOR

Dana, **8.7.1992. godine iz Zavoda za liječenje, rehabilitaciju i socijalnu zaštitu hroničnih duševnih bolesnika „Jakeš“**, kod Modriče, zbog ratnog djelovanja, organizirano je **otišlo u R Mađarsku oko 70 izbjeglica iz BiH- duševnih bolesnika**, koji su tada smješteni u PC Debrecen, R Mađarska.

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH /u daljnjem tekstu: MLJPI/ **formirano je 2000. godine**, kad je potvrdilo svoju mjerodavnost /preuzete obveze od strane Ministarstva civilnih poslova i komunikacija/, dobru volju i spremnost da pristupi konačnim odgovorima oko pronalaženja optimalnog rješenja u svezi sa problemom repatrijacije BH izbjeglica, koji borave u izbjegličkom centru Debrecen. Glede navedenog MLJPI je uputilo dopis prema Ministarstvu unutarnjih poslova R Mađarske i Ambasade BiH u R Mađarskoj, kao i mjerodavnim entitetskim ministarstvima u BiH.

2001. godine 44 izbjeglice iz BiH, koje su boravile u IC Debrecen, izmještene su u IC Bekeschaba, dok su **duševni bolesnici, njih 27 ostali u stacionaru u Debrecenu.**

Sukladno sa **Operativnim planom povratka** za repatrijaciju skupine BH izbjeglica iz R Mađarske u I fazi, koji je uradilo MLJPI, dana **28.3.2002. godine pristupilo se repatrijaciji prve skupine od 40 osoba**, koji su **smješteni u TC Bosanski Petrovac.** MLJPI je pokušavao da realizuje i **II fazu Operativnog programa**, odnosno povratak 27 duševnih bolesnika iz BiH, smještenih u Debrecenu, koji su iz Zavoda „Jakeš“. Održano je više sastanaka u MLJPI, u cilju povratka izbjeglica iz BiH, duševnih bolesnika, sa mjerodavnim entitetskim ministarstvima.

U 2003. godini MLJPI je u više navrata ostvarivalo kontakte sa: Ambasdom BiH u R Mađarskoj, Ministarstvom za unutarnje poslove R Mađarske, Ministarstvom za civilne

poslove BiH, UNHCR-om, Ministarstvom zdravlja i socijalne zaštite RS, Federalnim ministarstvom zdravstva, Federalnim Ministarstvom socijalne politike, raseljenih osoba i izbjeglica, Zavodom „Jakeš“, Modriča i dr., a sve sa ciljem prevazilaženja nastalog problema.

MLJPI je u studenom 2003. godine inicirao raspravu i na državnom Povjerenstvu za izbjeglice i raseljene osobe na temu: „Mogućnost povratka posebno ranjivih skupina povratnika iz zemalja prihvata“.

Ministarstvo vanjskih poslova R Mađarske je 2004. godine uputilo Verbalnu notu Ambasadi BiH u Budimpešti u kojoj navode da su 24 duševna bolesnika iz BiH smještena u IC Debrecen.

U organizaciji MLJPI, Sektora za izbjeglice, raseljene osobe i stambenu politiku, održano je nekoliko sastanaka sa Ministarstvom civilnih poslova, Federalnim ministarstvom zdravstva, Federalnim ministarstvom rada i socijalne politike, Federalnim ministarstvom za izbjeglice i raseljena osobe, Ministarstvo zdravlja i socijalne politike RS, Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica RS, UNHCR Sarajevo i Zavodom „Jakeš“. O svemu su informirane mjerodavne institucije BiH i R Mađarske.

O ovom problemu je više puta informirano Vijeće ministara BiH, Ministarstvo vanjskih poslova BiH, Ambasada R Mađarske u BiH i Ambasada BiH u R Mađarskoj, kao i mjerodavne entitetske i kantonalne institucije.

U tim informacijama smo posebno isticali da je rješenje ovog problema jedino moguće interesorski kroz angažman različitih ministarstava i službi na državnom, entitetskom i kantonalnoj razini, s obzirom da u Bosni i Hercegovini još uvijek nisu riješena pitanja mjerodavnosti u postupanju unutar institucija.

Vijeće ministara BiH razmatrajući dostavljenu informaciju iz mjeseca rujna 2005. godine, na svojoj 91. sjednici održanoj 8.9.2005. godine, sagledavši prezentirani problem je na prijedlog MLJPI je donjelo zaključak o formiranju međudržavne radne skupine, sa zadatkom iznalaženja načina da se ova ranjiva kategorija, ali i druge slične ranjive kategorije BH državljanima koji borave u R Mađarskoj, R Hrvatskoj, R Srbiji i u drugim zemljama prihvata, vrata i trajno zbrinu u BiH. Prvi sastanak međudržavne skupine održan je 26.10.2005. godine u Sarajevu, MLJPI. Radna skupina je sastavljena od predstavnika MLJPI, Ministarstva civilnih poslova, entitetskih ministarstava zdravstva, socijalne zaštite i izbjeglica, kao i predstavnika UNHCR. Nakon formiranja, uslijedila je serija sastanaka, koje je organiziralo MLJPI, na kojima su uzeli učešće svi učesnici, ali bez uspješnog dogovora oko realizacije povratka i trajnog zbrinjavanja BH izbjeglica-duševnih bolesnika u Bosnu i Hercegovinu.

O problemima na realizaciji povratka i prihvata ove skupine izbjeglica iz BiH predstavnici MLJPI su u rujnu mjesecu 2006. godine, konkretnije upoznali predstavnike Ureda za imigraciju i državljanstvo u Vladi R Mađarske.

Prilikom tog kontakta sa mađarske strane je nagovještena mogućnost konkretne pomoći za realizaciju ciljanog projekta za povratak ove ranjive skupine. Ova ideja je imala svoje uporište u činjenici da je R Mađarska članica EU i kao takva ima i pristup ciljanim fondovima EU za ovakve i slične namjene. Obveza BiH bila je da ponudi lokaciju za implementaciju projekta koji bi zadovoljavao kriterije koje propisuje EU za zemlje članice.

Vlada R Mađarske je 11.9.2007. godine uputila Vijeću ministara BiH Izjavu o namjeri, kojom podržavaju zajednički projekat kojim će se pomoću relevantnih finansijskih fondova EU mogu osigurati finansijska sredstva za povratak ovoj ranjivoj skupini za povratak u BiH. Vijeće ministara BiH je 31.10.2007. godine razmatralo je „Izjavu o namjeri“ Vlade R Mađarske, kao i „Informaciju o aktivnostima na povratku BH izbjeglica-duševnih bolesnika koji borave u Debrecenu R Mađarska“, a koju je pripremila MLJPI.

Opredjeljenje Radne skupine je bilo da se predmetnoj skupini, prvo trebaju osigurati uvjeti za prihvata i smještaj u Bosni i Hercegovini, što bi omogućilo mjerodavnim organima da po povratku obave trijažu i preuzmu obveze za trajno zbrinjavanje. Tragom tog zaključka Radne skupine, izvršene su konzultacije sa mjerodavnim entitetskim institucijama i zaključeno da je za realizaciju ovog zadatka najpovoljnija ustanova za prihvata i trijažu Zavod za liječenje, rehabilitaciju i socijalnu zaštitu hroničnih duševnih bolesnika „Jakeš“, kod Modriče.

MLJPI, uvidjevši da vrijeme prolazi, a dostojanstven povratak ove ranjive skupine iz R Mađarske još nije realiziran, planirao je početna sredstva za zbrinjavanje istih. **Ministar za ljudska prava i izbjeglice BiH je 21.3.2008. godine donio je Odluku**, kojom će se finansijska sredstva iz proračunske stavke Program povratka izbjeglica i raseljenih osoba, dio rasporediti, i to: **„Namjenska sredstva za povratak izbjeglica-duševnih bolesnika iz R Mađarske i R Hrvatske (projekat obnove i prilagođavanje dva objekta u Zavodu za liječenje, rehabilitaciju i socijalnu zaštitu hroničnih duševnih bolesnika „Jakeš“) u suradnji sa Ministarstvom zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske u iznosu od 300.000,00 KM“.**

Imajući u vidu ove okolnosti, kao i činjenicu da su pomenuta proračunska sredstva operativna, dana **7.5.2008. godine**, predstavnici MLJPI su održali sastanak u Ministarstvu zdravlja i socijalne zaštite R Srpske u Banja Luci, na kojem se razgovaralo o implementaciji projekta čijom realizacijom bi se proširili kapaciteti u Zavodu „Jakeš“, a u kojem trenutno nema slobodnih bolničkih kreveta. **Ministar zdravlja i socijalne zaštite RS sa svojim suradnicima dao je punu potporu ovoj inicijativi.** Zajednički je zaključeno da se sa tenderskim i drugim procedurama treba odmah otpočeti kako bi se tijekom građevinske sezone **sagradili i opremili nedostajuća dva objekta u Zavodu za liječenje, rehabilitaciju i socijalnu zaštitu hroničnih duševnih bolesnika „Jakeš“.**

Svakako, prilikom odluke i opredjeljenja da se izgrade dva nova objekta, te da isti budu u krugu Zavoda „Jakeš“, rukovodilo nas je, između ostalog, što Vlada R Mađarske će izvršiti repatrijaciju BH izbjeglica-duševnih bolesnika iz Debrecena, R Mađarska u BiH, tek onda kad se uvjeri da je ustanova u kojoj bi se izvršio prihvata izbrinjavanje ispunjava propisane uvjete za prihvata takvih bolesnika, što ova ustanova ispunjava potrebne uvjete za zbrinjavanje ovakvih bolesnika, kao i da je ova ranjiva skupina 1992. godine upravo iz ove ustanove, gdje je bila zbrinuta i liječena, otišla u R Mađarsku i na kraju, veoma važno, susretljivost i poslovnost Ministra zdravlja i socijalne zaštite RS i direktora Zavoda „Jakeš“.

Tim, ispred UNHCR-a Sarajevo, a u čijem sastavu je bio i neuropsihijatar, **20. i 21.8.2008. godine**, izvršili su posjetu Zavodu „Jakeš“, kod Modriče i Centru u Debrecenu R Mađarska, gdje su bili smješteni izbjeglice-duševni bolesnici iz BiH, te uradili izvješće o posjeti i anamnezama svih duševnih bolesnika iz BiH, kojih je, prema njihovom izvješću tada bilo 19. Napominjemo da ih je **2001. godine bilo 27, 2004. godine 24, a 2008. godine 19** izbjeglica iz BiH-duševnih bolesnika. Iz navedenog je vidljivo, da ih je svake godine sve manje, odnosno da ih je **od 2001. do 2008. godine umrlo 8.**

MLJPI je tijekom 2008. godine pripremlilo dva sporazuma u svezi sa realizacijom povratka, prihvata i smještaja izbjeglica povratnika iz Debrecena u R Mađarskoj u Bosnu i Hercegovinu, i to:

- **„Sporazum o povratku, prihvatu i smještaju izbjeglica povratnika iz Debrecena u R Mađarskoj u Bosnu i Hercegovinu“.** Sporazum je potpisan u studenom 2008. godine, a potpisali su ga ministri: Ministarstva za ljudska prava izbjeglice Bosne i Hercegovine, Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine, Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, Federalnog ministarstva rada i socijalne politike,

Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske i Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica;

- „Sporazum o realizaciji izgradnje smještajnih kapaciteta u kompleksu Zavoda za liječenje, rehabilitaciju i socijalnu zaštitu hroničnih bolesnika „Jakeš“ za potrebe izbjeglica, duševnih bolesnika iz Republike Mađarske u Bosnu i Hercegovinu“. Sporazum je potpisan u srpnju/kolovozu 2008. godine, a potpisali su ga ministri: Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine i Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske.

Krajem 2008. godine započeti su građevinski radovi, dva namjenska objekta za povratak BH izbjeglica-duševnih bolesnika iz R Mađarske, u kompleksu Zavoda „Jakeš“, a završeni i opremljeni do kraja kolovoza 2009. godine.

Pored izdvojenih 300,000,00 KM za 2008. godinu, **MLJPI je i u 2009. godini izdvojio 200.000,00 KM za dovršetak izgradnje i opremu dva nova paviljona u Zavodu „Jakeš“**, namjenjena za povrat ove skupine iz R Mađarske. U suradnji sa Ministarstvom zdravlja, MLJPI je aktivno učestvovalo u stvaranju uvjeta za smještaj ove ranjive skupine izbjeglica.

U 2009. godini MLJPI je uradilo „Sporazum o namjeni financijskih sredstava za potrebe Zavoda za liječenje, rehabilitaciju i socijalnu zaštitu hroničnih bolesnika „Jakeš“ u cilju povratka, prihvata i reintegriranja izbjeglica-duševnih bolesnika iz Republike Mađarske u Bosnu i Hercegovinu“. Sporazum je potpisan srpanj/rujan 2009. godine, a potpisali su ga ministri: Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH i Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske.

Pored Sporazuma, **MLJPI je u 2009. godini uradilo „Odluku o prebacivanju financijskih sredstava sa računa Fonda za povratak na račun Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske“**. Odluka je potpisana u srpnju 2009. Godine, a potpisao je Predsjednik Povjerenstva za izbjeglice i raseljene osobe BiH.

Posljednja skupina od 19 izbjeglica-duševnih bolesnika, koja je od 1992. Godine bila smještena u IC Debrecen, R Mađarska, 15. listopada 2009. godine, vraćena je i smještena u dva novosagrađena objekta financirana od strane Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, a koja se nalaze u okviru Zavoda za liječenje, rehabilitaciju i socijalnu zaštitu hroničnih duševnih bolesnika „Jakeš“, kod Modriče, Bosne i Hercegovina. Delegacija MLJPI bila je u posjeti IC Debrecen i neposredno učestvovala u organizovanju povratka i pratnje skupine izbjeglica iz BiH-duševnih bolesnika iz R Mađarske do Zavoda za liječenje, rehabilitaciju i socijalnu zaštitu hroničnih bolesnika „Jakeš“, kod Modriče, BiH.

U aktivnosti oko povratka ove vulnerabilne skupine, pored MLJPI bili su uključeni: Ured za migracije i državljanstvo R Mađarske, UNHCR, Ambasada BiH u R Mađarskoj, Ambasada R Mađarske u BiH, Ministarstvo vanjskih poslova BiH, Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite RS i Zavod „Jakeš“.

Temeljem odobrenih sredstava, navedenih sporazuma i Odluke, kao i dobrom koordinacijom MLJPI sa relevantnim institucijama i organizacijama, te entuzijazmom, stručnošću i upornošću Sektora za izbjeglice, raseljene osobe i stambenu politiku MLJPI, uspjela se izvršiti repatrijacija ove vulnerabilne skupine iz Republike Mađarske u Bosnu i Hercegovinu nakon 17 godina.

Sukladno sa člankom 4. stavak (2) i (3) potpisanog Sporazuma o povratku, prihvatu i smještaju izbjeglica povratnika iz Debrecena u Republici Mađarskoj u Bosnu i Hercegovinu. Zavod za liječenje, rehabilitaciju i socijalnu zaštitu hroničnih duševnih bolesnika „Jakeš“-Modriča, odmah po povratku ove skupine, uradit će stručno medicinske i druge potrebite preglede u svrhu trijaže povratnika, a preglede će obaviti stručne osobe. Također,

Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske za period od 60 dana od dana povratka ove skupine izbjeglica u Bosnu i Hercegovinu, tj. za period trijaže, osigurati besplatan smještaj i boravak u Zavodu „Jakeš“ svih povratnika iz ove skupine.

U cilju adekvatnog sprovođenja Sporazuma o povratku, prihvatu i smještaju izbjeglica povratnika iz Debrecena u Republici Mađarskoj u Bosnu i Hercegovinu, MLJPI je organizirao sastanak sa svim potpisnicima Sporazuma u Zavodu „Jakeš“, dana 24.11.2009. godine. Svi učesnici sastanka su u potpunosti prihvatili polaznu trijažu, koju je pripremio stručni tim Zavoda „Jakeš“ za svih 19 pacijenata. Na sastanku je zaključeno da Zavod „Jakeš“ dostavi, što je i urađeno, svim potpisnicima Sporazuma spiskove pacijenata sa dijagnozama i preporukama o mogućnostima daljeg liječenja-zbrinjavanja, postojeće socijalne anamneze i dopise koje su uputili centrima za socijalni rad (prema posljednjem mjestu prebivališta) radi efikasnijeg upoznavanja mjerodavnih institucija oko preuzimanja obveza i dogovornosti oko rješavanja troškova smještaja, zdravstvene zaštite, osobnih dokumenata i sl. zaključno sa 15.12.2009. godine.

Napominjemo da je Zavod „Jakeš“ u cijelosti voljan ispoštovati Sporazum i produljiti smještaj i liječenje pacijenata, kao i da su spremni uvažiti odluke Centra za socijalni rad, obitelj i staratelja, o eventualnom premještaju u drugu ustanovu ili obitelj.

Nakon povratnih informacija od mjerodavnih institucija, od kojih su iste tražene, kao i odgovora potpisnika navedenog Sporazuma o realizaciji preuzetih obveza, a sve u cilju trajnog zbrinjavanja ove ranjive skupine, MLJPI će organizirati sastanak sa svim potpisnicima Sporazuma, kako bi se definitivno dogovorili o realizaciji pomenutog.